

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 25 ปี พ.ศ. 2569

Outbreak Verification Summary, Week 25, 2026

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 25 ระหว่างวันที่ 15–21 มิถุนายน 2569 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. สงสัยโรคอาหารเป็นพิษ/โรคอุจจาระร่วง เฉียบพลันเป็นกลุ่มก้อน 3 เหตุการณ์

เหตุการณ์ที่ 1 จังหวัดตาก พบผู้ป่วย 87 ราย โดยเกิดขึ้นที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลแม่สอด อำเภอแม่สอด ซึ่งมีจำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง จำนวน 134 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 64.93 ผู้ป่วยทั้งหมดเริ่มป่วยวันที่ 15 มิถุนายน 2569 อาการที่พบ ได้แก่ ถ่ายเหลวเป็นน้ำ ปวดท้อง อาเจียน เก็บตัวอย่างสวอบสิ่งแวดล้อม จำนวน 17 ตัวอย่าง ส่งตรวจโดยวิธีการเพาะเชื้อที่โรงพยาบาลแม่สอด และเก็บตัวอย่างภาชนะที่ปรุงอาหาร 10 ตัวอย่าง และน้ำดื่มในโรงเรียน 2 ตัวอย่าง ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการอยู่ระหว่างการตรวจ ปักจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ อาหารมื้อกลางวันที่ทานวันที่ 15 มิถุนายน 2569 (ไก่ทอด ยำคอหมูย่าง และ ผักรวม) โดยนักเรียนให้ข้อมูลว่าไก่ทอดมีกลิ่นผิดปกติ

เหตุการณ์ที่ 2 จังหวัดสระบุรี พบผู้ป่วย 50 ราย โดยเกิดขึ้นที่บริษัทแห่งหนึ่ง ตำบลพุดจาน อำเภอพระพุทธบาท มีจำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง จำนวน 300 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 16.67 ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยวันที่ 17 มิถุนายน 2569 เวลา 22.00 น. ผู้ป่วยรายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 19 มิถุนายน 2569 อาการที่พบ ได้แก่ ไข้ ถ่ายเหลว ถ่ายเป็นน้ำ อาเจียน ปวดท้อง ส่งตรวจอุจจาระ (Stool examination) ผลไม่พบเชื้อ จึงดำเนินการส่งตัวอย่างอุจจาระ ตรวจด้วยวิธีเพาะเชื้อที่โรงพยาบาลพระพุทธบาท อยู่ระหว่างการตรวจ และตรวจด้วยวิธี Multiplex Real-time PCR ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ผลพบสารพันธุกรรมของเชื้อ *Salmonella* spp. *Shigella* และ Enteroinvasive *E. coli* (EIEC) และได้เก็บตัวอย่างอาหาร น้ำบริโภค และตัวอย่างสวอบมือจากผู้ประกอบอาหาร ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ อยู่ระหว่างการตรวจ ปักจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ อาหารกลางวันของโรงงาน เมนูน้ำพริกกะปิ ชะอมทอด ไข่ย่างมะตูม

เหตุการณ์ที่ 3 จังหวัดกำแพงเพชร พบผู้ป่วย 71 ราย โดยเกิดขึ้นที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง ตำบลสระแก้ว อำเภอเมืองกำแพงเพชร มีจำนวนประชากรกลุ่มเสี่ยง จำนวน 1,745 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 4.07 ผู้ป่วยรายแรกวันที่ 17 มิถุนายน 2569 เวลา 20.00 น. รายสุดท้ายเริ่มป่วยวันที่ 18 มิถุนายน 2569 อาการที่พบ ได้แก่ ถ่ายเหลว ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ดำเนินการเก็บตัวอย่างอุจจาระผู้ป่วย จำนวน 11 ราย เชิงหัน ผัก ผลไม้ 1 ตัวอย่าง เชิงหันเนื้อสัตว์ 1 ตัวอย่าง ถาดอาหาร 1 ตัวอย่าง มีด 1 ตัวอย่าง น้ำดื่มตู้กด 1 ตัวอย่าง น้ำดื่มทำอาหาร 1 ตัวอย่าง หมูแดง 1 ตัวอย่าง มือแม่ครัว 3 อย่าง มือแม่ครัว สหกรณ์ 3 ตัวอย่าง ส่งตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อยู่ระหว่างการตรวจ ปักจัยเสี่ยงของการระบาดครั้งนี้ ได้แก่ เมนูอาหารกลางวันของโรงเรียน (ข้าวหมูแดง ต้มจืดหัวไชเท้าใส่อกไก่ ลอดช่องไทย) โดยข้าวหมูแดงมีรสชาติผิดปกติ แม่ครัวมีบาดแผลบริเวณมือ การวางภาชนะและปรุงอาหารบนสถานที่ที่มีความสูงไม่ถึง 60 เซนติเมตร และการแช่อาหารรวมกันระหว่างอาหารสุกแล้วกับวัตถุดิบ

สิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้ว

สำหรับทั้งสามเหตุการณ์ ทีมสอบสวนโรคในพื้นที่ได้ดำเนินการสอบสวนโรค ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม เก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเพื่อค้นหาเชื้อก่อโรคและยืนยันแหล่งแพร่โรค รวมทั้งสำรวจและประเมินปัจจัยเสี่ยงด้านสุขาภิบาลอาหาร น้ำ และสิ่งแวดล้อมที่อาจเกี่ยวข้องกับการเกิดโรค พร้อมทั้งให้สุขศึกษาและคำแนะนำด้านการป้องกันควบคุมโรค แก่สถานประกอบการ โรงเรียน และผู้เกี่ยวข้อง โดยเน้นเรื่องสุขอนามัยส่วนบุคคล การล้างมือด้วยสบู่ การบริโภคอาหารที่ปรุงสุก สะอาด และปลอดภัย การดื่มน้ำสะอาด การทำความสะอาดสถานที่และพื้นที่ส่วนรวม

2. การประเมินความเสี่ยงของโรคอาหารเป็นพิษ และโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลัน ประเทศไทย ช่วงวันที่ 1 มกราคม-21 มิถุนายน 2569

จากข้อมูลระบบดิจิทัลเพื่อการเฝ้าระวังโรค (DDS) พบผู้ป่วยโรคอาหารเป็นพิษและโรคอุจจาระร่วงเฉียบพลันสะสมจำนวน 637,564 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 967.90 ต่อประชากรแสนคน และมีผู้เสียชีวิต 7 ราย แม้อัตราป่วยตายจะอยู่ในระดับต่ำมาก แต่จำนวนผู้ป่วยที่พบสูงและกระจายทั่วประเทศ สะท้อนว่าโรคดังกล่าวยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง เมื่อพิจารณาแนวโน้มการระบาด พบว่าจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นตั้งแต่สัปดาห์ที่ 23 และในสัปดาห์ที่ 24 มีจำนวนผู้ป่วยสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังในช่วงเวลาเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงสัญญาณการเพิ่มขึ้นของสถานการณ์ที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงฤดูฝนซึ่งเป็นช่วงที่เอื้อต่อการปนเปื้อนของอาหารและน้ำดื่ม ด้านการกระจายเชิงพื้นที่ พบอัตราป่วยสูงในเขตสุขภาพที่ 6 เขตสุขภาพที่ 13 และเขตสุขภาพที่ 10 ตามลำดับ ขณะที่จังหวัดที่มีอัตราป่วยสูงสุด ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต ชลบุรี และสมุทรสาคร ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจที่มีประชากรแฝงและการเคลื่อนย้ายประชากรจำนวนมาก อาจส่งผลให้เกิดการแพร่กระจายของโรคได้ง่ายกว่าพื้นที่ทั่วไป

ข้อมูลจากระบบเฝ้าระวังเหตุการณ์ (M-EBS) พบเหตุการณ์ที่เข้าเกณฑ์ตรวจสอบข่าวจำนวน 52 เหตุการณ์ และเข้าเกณฑ์ DCIR จำนวน 25 เหตุการณ์ โดยมากกว่าครึ่งหนึ่งของ

เหตุการณ์ DCIR เกิดในสถานศึกษา (14 เหตุการณ์) รองลงมา ได้แก่ เรือนจำ ศาสนสถาน และสถานพยาบาล สะท้อนให้เห็นว่าสถานที่ที่มีคนอยู่ร่วมกันจำนวนมาก (Congregate settings) ยังคงเป็นจุดเสี่ยงสำคัญต่อการเกิดการระบาดเป็นกลุ่มก้อน

ประเมินความเสี่ยงตามหลัก Risk Assessment พบว่าโอกาสการเกิดโรค (Likelihood) อยู่ในระดับสูง (High) เนื่องจากมีผู้ป่วยจำนวนมาก กระจายทั่วประเทศ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น และพบเหตุการณ์ระบาดเป็นกลุ่มก้อนอย่างต่อเนื่อง ผลกระทบต่อสุขภาพ (Impact) อยู่ในระดับปานกลาง (Moderate) แม้อัตราการเสียชีวิตต่ำ แต่โรคสามารถก่อให้เกิดการเจ็บป่วยจำนวนมาก ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา สถานประกอบการ และระบบบริการสุขภาพ

ความเสี่ยงโดยรวม (Overall Risk) อยู่ในระดับสูง (High Risk) โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มของประชากรจำนวนมาก และในช่วงฤดูฝนที่มีความเสี่ยงต่อการปนเปื้อนอาหารและน้ำ

ประเด็นความเสี่ยงสำคัญ

- จำนวนผู้ป่วยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นและสูงกว่าค่าปกติในช่วงสัปดาห์ล่าสุด
- พบเหตุการณ์ระบาดเป็นกลุ่มก้อนอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา
- มีการกระเจกตัวของผู้ป่วยในพื้นที่ท่องเที่ยวและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ
- เข้าสู่ช่วงฤดูฝนซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อต่อการแพร่กระจายของโรค
- หากเกิดการระบาดในโรงเรียนหรือสถานที่รวมคนจำนวนมาก อาจทำให้มีผู้ป่วยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

- เพิ่มความเข้มข้นในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ในพื้นที่ที่มีอัตราป่วยสูงและพื้นที่เสี่ยง
- เฝ้าระวังเหตุการณ์ระบาดในสถานศึกษาอย่างใกล้ชิด และเร่งสอบสวนโรคเมื่อพบผู้ป่วยเป็นกลุ่มก้อน
- สื่อสารความเสี่ยงแก่ประชาชน โรงเรียน โรงอาหาร และผู้ประกอบการด้านอาหาร เน้นหลัก "อาหารสะอาด น้ำสะอาด มือสะอาด"

- เตรียมความพร้อมทีม SRRT และเครือข่ายในพื้นที่สำหรับตอบโต้เหตุการณ์อย่างรวดเร็ว
- ติดตามแนวโน้มรายสัปดาห์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหากจำนวนผู้ป่วยยังคงสูงกว่าค่ามัธยฐาน 5 ปีย้อนหลังในช่วง 2-4 สัปดาห์ถัดไป

สถานการณ์ต่างประเทศ

ฮ่องกงรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก A(H9N2) ในคนรายใหม่

Centre for Health Protection (CHP) รายงานการพบผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ A(H9N2) ในเด็กชายอายุ 2 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตซาถิ่น (Sha Tin) โดยเริ่มมีอาการป่วยเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2569 และเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลเมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2569 ปัจจุบันอาการอยู่ในเกณฑ์คงที่ ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการยืนยันการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ A(H9N2)

จากผลการสอบสวนโรคเพิ่มเติม ผู้ป่วยไม่มีประวัติเดินทางในช่วงระยะฟักตัวของโรค จึงจัดเป็นผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อภายในประเทศ (locally acquired case) ผู้ป่วยยังไม่ได้เข้าเรียนที่โรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ที่บ้านและอยู่ในความดูแลของสมาชิกในครอบครัว ไม่พบการเลี้ยงสัตว์ปีกภายในครัวเรือน และจากการซักประวัติ ไม่พบการรับประทานเนื้อสัตว์ปีกที่ปรุงไม่สุกหรือการสัมผัสผู้ป่วยโรค

ทางเดินหายใจรายอื่น อย่างไรก็ตาม ในช่วงต้นเดือนมิถุนายน สมาชิกในครอบครัวได้พาผู้ป่วยไปยังตลาด Wo Che จำนวน 2 ครั้ง โดยผู้ป่วยได้ยืมดูสัตว์ปีกมีชีวิตบริเวณร้านจำหน่ายสัตว์ปีกสดภายในตลาด และสัมผัสสิ่งแวดล้อมบริเวณดังกล่าว ซึ่งถือเป็นปัจจัยเสี่ยงที่อาจเกี่ยวข้องกับการรับเชื้อ และจากการสอบสวนและติดตามผู้สัมผัส พบผู้สัมผัสร่วมบ้านจำนวน 6 ราย ยังไม่พบอาการป่วย ทุกรายได้รับยาต้านไวรัสเพื่อป้องกันโรค และดำเนินการติดตามอาการอย่างใกล้ชิด ภายหลังการสอบสวนร่วมกับ Food and Environmental Hygiene Department (FEHD) เจ้าหน้าที่ได้เก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อมจากร้านจำหน่ายสัตว์ปีกดังกล่าวเพื่อตรวจหาเชื้อ และไม่พบพนักงานของร้านดังกล่าวมีอาการป่วย

ไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ A(H9N2) เป็นเชื้อที่พบแพร่กระจายในสัตว์ปีกหลายประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยการติดเชื้อในคนมักสัมพันธ์กับการสัมผัสสัตว์ปีกมีชีวิตหรือสภาพแวดล้อมที่ปนเปื้อนเชื้อ และส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง โดยการสอบสวนครั้งนี้ไม่พบหลักฐานการแพร่เชื้อจากคนสู่คน ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 ฮ่องกงรายงานผู้ป่วยติดเชื้อโรคไข้หวัดนก A(H9N2) ในคนแล้วรวม 11 ราย

ที่มา : <https://outbreaknewstoday.substack.com/p/hong-kong-reports-human-infection> และ <https://www.info.gov.hk/gia/general/202606/15/P2026061500852.htm>